

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีต่างๆ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อทำความเข้าใจหลักการ ทฤษฎีและผลงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ดังเอกสารและงานวิจัยตามหัวข้อต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการสอน
 - 1.1 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการสอน
 - 1.2 ความหมายของชุดการสอน
 - 1.3 ประเภทของชุดการสอน
 - 1.4 องค์ประกอบของชุดการสอน
 - 1.5 ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน
 - 1.6 ประโยชน์และคุณค่าของชุดการสอน
2. การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 2.1 ความหมายของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
 - 2.2 ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง
3. บทบาทหน้าที่ของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนบนพื้นที่สูง
4. เบญจศีลและเบญจธรรม
 - 4.1 ความหมายของเบญจศีล
 - 4.2 อานิสงส์ของการรักษาเบญจศีล
 - 4.3 ความหมายของเบญจธรรม
 - 4.4 อานิสงส์ของการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรม
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการสอน

หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (อ้างใน จิตภาภา มีศิริ, 2553, หน้า 44) ได้ให้แนวคิดพื้นฐานที่นำไปสู่การสร้างชุดการสอน นั้นประกอบด้วยแนวคิด 5 ประการ ดังนี้

แนวคิดที่ 1 เป็นแนวคิดตามหลักจิตวิทยา เกี่ยวกับทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล นักศึกษาได้นำแนวคิดนี้มาจัดการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการศึกษาที่ให้อิสระในการเรียนรู้ด้วยตนเองตามกำลังความสามารถของแต่ละบุคคล

แนวคิดที่ 2 เป็นแนวคิดที่พยายามจะเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอน จากแบบเดิมที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง มีครูเป็นแหล่งความรู้ นั้น มาเป็นการจัดประสบการณ์และสื่อประสมที่ตรงกับเนื้อหา วิชาในรูปแบบสื่อประสม โดยให้ผู้เรียนหาความรู้ด้วยตนเองจากชุดการสอน

แนวคิดที่ 3 เป็นแนวคิดที่พยายามจะจัดระบบการผลิตและการใช้อุปกรณ์การสอนให้ เป็นไปในรูปแบบสื่อประสม โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อเปลี่ยนการใช้สื่อเพื่อช่วยครูสอน มาเป็นการช่วยผู้เรียน

แนวคิดที่ 4 เป็นแนวคิดที่พยายามจะสร้างปฏิสัมพันธ์ให้เกิดขึ้นระหว่างครูกับนักเรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน และผู้เรียนกับสิ่งแวดล้อม โดยนำสื่อการสอนและทฤษฎีกระบวนการกลุ่มมาใช้ในการประกอบกิจกรรมร่วมกันของผู้เรียน

แนวคิดที่ 5 เป็นแนวคิดที่ยึดหลักการจิตวิทยาการเรียนรู้มาจัดสภาพการณ์การเรียนรู้ เพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้พบสิ่งต่าง ดังนี้

- 1) ได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยตนเอง
- 2) มีทางทราบว่าการตัดสินใจหรือการทำงานของตนถูกหรือผิดทันที
- 3) มีการเสริมแรงทางบวกที่ทำให้ผู้เรียนภาคภูมิใจที่ทำได้ถูกหรือคิดถูก อัน

จะทำให้กระทำพฤติกรรมนั้นซ้ำอีกในอนาคต

4) ได้ค่อยเรียนรู้ทีละขั้นตอนตามความสามารถและความสนใจของผู้เรียนเอง โดยไม่มีการบังคับ

การจัดสภาพการณ์ที่เอื้ออำนวยการเรียนรู้ตามนัยดังกล่าวข้างต้น จะต้องมือเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดหมายปลายทาง โดยการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบของกระบวนการใช้ชุดกิจกรรมเป็นเครื่องมือสำคัญ

ความหมายของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521, หน้า 90) ชุดการสอน หมายถึง ระบบการนำสื่อแบบประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาและประสบการณ์แต่ละหน่วย มาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนรู้ของเด็กให้บรรลุจุดมุ่งหมาย ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองเป็นหมวดๆ นิยมเรียกกันว่า “กล่องวิเศษ” เพราะช่วยให้การสอนของครูเป็นไปอย่างสะดวกสบาย และมีประสิทธิภาพ

อรุณา นิรรัตน์ (2551, หน้า 25) ชุดการสอนเป็นการรวบรวมสื่อการสอนและกิจกรรมการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยกำหนดให้ผู้เรียนลงมือเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของชุดการสอน อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะช่วยเหลือลดเวลาที่นักเรียนมีปัญหา

รววิทย์ นิเทศศิลป์ (2551, หน้า 269) ชุดการสอน คือ การนำระบบสื่อประสม (Multimedia) ที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ของแต่ละหน่วยมาช่วยในการเปลี่ยนพฤติกรรมเรียนรู้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ชุดการสอนนิยมจัดไว้ในกล่องหรือซองเป็นหมวดๆ ภายในชุดจะประกอบด้วยคู่มือการใช้สื่อการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาและประสบการณ์ เช่น ภาพประกอบ วัสดุอุปกรณ์ ต่างๆ กิจกรรม เพื่อให้ผู้เรียนมีประสบการณ์กว้างขึ้น

จิตาภา มีศิริ (2553, หน้า 42) ชุดการสอนหมายถึง ชุดของสื่อประสมที่ประกอบขึ้นอย่างมีระบบ มีเหตุผล และสมบูรณ์เหมาะกับเนื้อหาวิชาและจุดประสงค์ ช่วยให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามเป้าหมาย ในชุดการสอนประกอบด้วย คู่มือครู คู่มือนักเรียน เนื้อหา กิจกรรม สื่อประสม และเครื่องมือวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สรุปชุดการสอน หมายถึง การรวบรวมสื่อการสอน ไว้อย่างเป็นระบบ สำหรับการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ของชุดการสอน คำแนะนำในการใช้ชุดการสอน การใช้แบบทดสอบ เนื้อหาในการจัดการเรียนการสอน และการวัดประเมินผลหลังการสอน

ประเภทของชุดการสอน

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2521, หน้า 90-91) ได้กล่าวถึงประเภทของชุดการสอนไว้ 3 ประเภทใหญ่ ดังนี้ 1) ชุดการสอนประกอบการบรรยาย ใช้สำหรับช่วยครูสอนนักเรียนกลุ่มใหญ่ เป็นการให้เนื้อหาและประสบการณ์ที่ผู้สอนต้องการวางพื้นฐานให้ผู้เรียนได้รับพร้อมกัน โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้บ้าง 2) ชุดการสอนแบบกลุ่ม ใช้ในการ

ประกอบกิจกรรมของผู้เรียนเป็นกลุ่ม ในชุดการสอนมีสื่อไว้ให้สมาชิกแต่ละคนประกอบกิจกรรมตามคำสั่งของศูนย์กิจกรรมต่างๆ โดยเฉพาะในห้องเรียนที่ใช้ชุดการสอนแบบกลุ่ม คือ “ห้องเรียนแบบศูนย์การเรียน” 3) ชุดการสอนรายบุคคล เป็นอนาคตของการจัดการศึกษามวลชน ชุดการสอนรายบุคคลจะเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เรียนรู้ และก้าวหน้าไปตามความสะดวกและความสนใจของตนเองจะมีห้องเรียนซึ่งจัดขึ้นเฉพาะ เรียกว่า ห้องเรียนแบบรายบุคคล

รววิทย์ นิเทศศิลป์ (2551, หน้า 269) ได้กล่าวถึงประเภทของชุดการสอนพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ชุดการสอนแบบบรรยาย ผู้สอนจะใช้ประกอบการสอนในชั้นเรียน ประกอบด้วยคู่มือครูเนื้อหา สื่อการเรียนการสอนและการประเมิน 2) ชุดการสอนแบบกลุ่มย่อยหรือศูนย์การเรียน เป็นชุดการสอนที่ผู้เรียนเป็นผู้ใช้ และเรียนรู้ภายในกลุ่มด้วยตนเอง ประกอบด้วยบัตรคำสั่ง เนื้อหา สื่อประสม การประเมินผล และอาจจะมีแบบประเมินผลไว้ด้วย 3) ชุดการสอนแบบรายบุคคล เป็นชุดการสอนที่ผู้เรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเองโดยลำพังประกอบด้วยบัตรคำสั่ง เนื้อหา สื่อประสม การประเมินผล และเฉลยแบบประเมินผล 4) ชุดการสอนทางไกล เป็นชุดการสอนที่ใช้เรียนกับการสอนระบบเปิด โดยสถานที่ศึกษาจะส่งชุดการสอนไปให้กับผู้เรียนที่บ้าน โดยอาศัยสื่อประเภทสิ่งพิมพ์เป็นหลักและอาศัยสื่ออื่นประกอบด้วย เช่น เทปเสียง วิทยุทัศน์ โทรทัศน์ วิทยุ เป็นต้น ภายในรูปแบบของชุดการสอนนั้นจะประกอบด้วยจุดมุ่งหมาย วิธีศึกษา เนื้อหา กิจกรรม และการประเมินผลสำหรับผู้เรียนศึกษาได้โดยลำพัง

องค์ประกอบของชุดการสอน

บุญเกื้อ ควรวหา (2552, อ้างใน <http://www.kroobannok.com/4655>) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของชุดการเรียนการสอนว่า สามารถจำแนกได้ 4 ส่วนด้วยกันคือ

1) คู่มือ เป็นคู่มือสำหรับผู้เรียน ภายในจะมีคำชี้แจงถึงวิธีการใช้ชุดการเรียนการสอนอย่างละเอียด อาจทำให้เป็นเล่าเรื่องราวหรือแผ่นพับก็ได้

2) บัตรคำสั่ง หรือคำแนะนำ จะเป็นส่วนที่บอกให้ผู้เรียนดำเนินการเรียนหรือประกอบกิจกรรมแต่ละอย่างตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ ประกอบด้วยคำอธิบายเรื่องที่จะศึกษาคำสั่งให้ผู้เรียนดำเนินการและการสรุปบทเรียน บัตรนี้นิยมใช้บัตรแข็งตัดเป็นขนาด 6 X 6 นิ้ว

3) เนื้อหาสาระและสื่อ จะบรรจุไว้ในรูปของสื่อการสอนต่าง ๆ อาจประกอบด้วย การเรียนโปรแกรม สไลด์ แผ่นภาพ วัสดุกราฟิก ฯลฯ ผู้เรียนจะศึกษาจากสื่อการสอนต่าง ๆ ที่บรรจุอยู่ในชุดการเรียนการสอนตามบัตรคำสั่งที่กำหนดไว้

4) แบบประเมินผู้เรียนจะทำการประเมินผลความรู้ของตนเองก่อนและหลังเรียน แบบประเมินผลอาจเป็นแบบฝึกหัดให้เติมคำลงในช่องว่าง เลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุด จับคู่ คูผลจากการทดลองหรือทำกิจกรรม ฯลฯ

พัชรี หยิบสูงเนิน. (2551, หน้า 18-19) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่สำคัญของชุดการสอนไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของชุดการสอนประกอบด้วย คู่มือครู เป็นส่วนที่ชี้แจงวิธีการใช้ชุดการสอน คำสั่ง เพื่อกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เนื้อหาสื่อการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้า โดยจัดไว้ในรูปของสื่อประสมอย่างเหมาะสมและเป็นระบบและมีแบบทดสอบ เพื่อประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนก่อนเรียนและหลังเรียน

ขั้นตอนในการผลิตชุดการสอน

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2539, หน้า 459) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการผลิตชุดการสอน ดังนี้

ก. ขั้นผลิต

ในการผลิตชุดการสอนมีขั้นตอนที่ต้องดำเนินการ 4 ขั้นตอน คือ (1) วิเคราะห์เนื้อหา (2) วางแผนการสอน (3) ผลิตสื่อการสอน (4) ทดสอบหาประสิทธิภาพการสอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 การวิเคราะห์เนื้อหา

การวิเคราะห์เนื้อหา หมายถึง การจำแนกเนื้อหาวิชาออกเป็นหน่วยแยกย่อยลงไปถึงหน่วยระดับบทเรียนซึ่งเป็นหน่วยที่ใช้สอนได้ 1 ครั้ง ชุดการสอนที่ผลิตขึ้นจึงเป็นชุดการสอนประจำหน่วยระดับบทเรียน คือ 1 ชุดการสอนสำหรับการสอนแต่ละครั้ง สิ่งที่ครูต้องทำในการวิเคราะห์เนื้อหา คือ

1) กำหนดหน่วย หมายถึง การนำวิชาหรือหน่วยการสอนมากำหนดหน่วยระดับบทเรียนที่แต่ละหน่วยสอนได้ประมาณ 60 - 80 นาที (3-4 คาบ)

2) กำหนดหัวเรื่อง หมายถึง การนำหน่วยแต่ละหน่วยมากำหนดหัวเรื่องย่อยลงไปอีก

3) กำหนดคมโนมติหรือความคิดรวบยอด หมายถึงการกำหนดข้อความที่เป็นแก่นหรือเป้าหมายที่สรุปรวบยอดเนื้อหาสาระให้ตรงกับหัวเรื่อง

ขั้นที่ 2 การวางแผนการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนเป็นการคาดการณ์ล่วงหน้าว่า เมื่อครูเริ่มสอน โดยใช้ชุดการสอนจะต้องทำอะไรบ้างตามลำดับก่อนหลัง

ขั้นที่ 3 การผลิตสื่อการสอน เป็นการผลิตสื่อการสอนประเภทต่างๆ ตามที่ได้กำหนดไว้ ตามที่กำหนดไว้ในแผนการสอน

ขั้นที่ 4 เป็นการทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน เป็นการประเมินคุณภาพชุดการสอน ด้วยการนำชุดการสอนไปทดลองใช้แล้วปรับปรุงให้มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้

ข. การกำหนดเรื่องเพื่อทำชุดการสอน

ควรมีการกำหนดเรื่องที่จะสอนล่วงหน้าให้ชัดเจน ซึ่งสามารถทำได้ดังนี้

ให้พิจารณาหน่วยการสอนที่กำหนดไว้ในแผนของกระทรวงศึกษาธิการว่ามีกี่คาบและมีเนื้อหาที่เรื่อง เอาจำนวนเรื่องหารจำนวนคาบ เพื่อคิดว่าแต่ละเรื่องจะต้องสอนกี่คาบ หากมีเนื้อหาข้อยกก็ให้เอาเนื้อหาข้อยกหารจำนวนคาบด้วย

ประโยชน์และคุณค่าของชุดการสอน

วรวิทย์ นิเทศศิลป์ (2551, หน้า 270) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการสอนไว้ดังนี้

1) ช่วยให้ผู้สอนถ่ายทอดเนื้อหาและประสบการณ์ที่ซับซ้อนและมีลักษณะเป็น

นามธรรมสูง

2) ช่วยสร้างความสนใจของนักเรียนต่อสิ่งที่กำลังศึกษา เพราะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนของตนเองและสังคม

3) เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น ฝึกการตัดสินใจ แสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

4) ช่วยสร้างความพร้อมและความมั่นใจแก่ผู้สอน เพราะจัดไว้เป็นหมวดหมู่ สามารถหยิบไปใช้ได้ทันที โดยเฉพาะผู้ไม่มีเวลาในการเตรียมการสอนล่วงหน้า

5) ทำให้การเรียนการสอนเป็นอิสระจากอารมณ์ผู้สอน สามารถใช้ได้ตลอดเวลา ไม่ว่าผู้สอนจะมีสภาพหรือความขัดข้องทางอารมณ์มากนักน้อยเพียงไร

6) ช่วยให้การเรียนเป็นอิสระจากบุคลิกภาพของผู้สอน ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้แทนครู แม้ครูจะพูดหรือสอนไม่เก่ง ผู้เรียนสามารถเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพจากชุดการสอนที่ได้ผ่านการทดสอบประสิทธิภาพมาแล้ว

7) ในกรณีที่ขาดครู ครูคนอื่นสามารถแทนได้ เพราะเนื้อหาวิชาอยู่ในชุดการสอนเรียบร้อยแล้ว ครูสอนแทนก็ไม่ต้องเตรียมตัวมาก

8) สำหรับชุดการสอนรายบุคคลและชุดการสอนทางไกล ผู้เรียนสามารถเรียนเองได้ที่บ้าน

อุษา คำประกอบ (2530, อ้างใน <http://www.kroobannok.com/4655>) ได้กล่าวถึงคุณค่าของชุดการเรียนตามแนวคิดของ แฮริสเบอร์เกอร์ ไว้ 5 ประการ คือ

- 1) นักเรียนสามารถทดสอบตนเองก่อนว่ามีความสามารถอยู่ในระดับใด หลังจากนั้นก็เริ่มต้นเรียนในสิ่งที่ตนเองไม่ทราบ ทำให้ไม่ต้องเสียเวลากลับมาเรียนในสิ่งที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว
- 2) นักเรียนสามารถนำบทเรียนไปเรียนที่ไหนก็ได้ตามความพอใจไม่จำกัดในเรื่องของเวลา สถานที่
- 3) เมื่อเรียนจบแล้วผู้เรียนสามารถทดสอบตัวเองได้ทันที เวลาไหนก็ได้ และได้ทราบผลการเรียนของตนเองทันทีเช่นกัน
- 4) นักเรียนมีโอกาสได้พบปะกับผู้สอนมากขึ้น เพราะผู้เรียนด้วยตนเอง ครูก็มีเวลาให้คำปรึกษากับผู้มีปัญหาในขณะที่ใช้ชุดการเรียนที่เรียนด้วยตนเอง
- 5) นักเรียนจะได้รับคะแนนอะไรนั้นขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้เรียนหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนเอง ไม่มีคำว่าสอบตกสำหรับผู้เรียนไม่สำเร็จ แต่จะให้ผู้เรียนกลับไปศึกษาเรื่องเดิมๆ ใหม่ จากผลการเรียนจนได้ตามมาตรฐานเกณฑ์ที่ตั้งไว้

การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

ความหมายของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

ชนาธิป พรกุล (2554, หน้า 165) ได้ให้ความหมายของวิธีสอน โดยใช้กรณีตัวอย่างว่าเป็นการจัดให้ผู้เรียนเรียนรู้จากการศึกษากรณีตัวอย่างด้วยการอภิปราย

ทิสนา แซมมณี (2551, หน้า 362) ได้ให้ความหมายของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง คือกระบวนการที่ผู้สอนใช้ในการช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด โดยให้ผู้เรียนศึกษาเรื่องที่สมมติขึ้นจากความเป็นจริงและตอบประเด็นคำถามเกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น แล้วนำคำตอบและเหตุผลที่มาจากคำตอบนั้นมาใช้เป็นข้อมูลในการอภิปราย เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์

สุคนธ์ สินธพานนท์และคณะ (2554, หน้า 165) ได้ให้ความหมายของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า วิธีการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างหรือกรณีศึกษาเป็นการจัดการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียนได้ศึกษากรณีตัวอย่างหรือเรื่องราวต่างๆ ที่เกิดขึ้นจริงหรืออาจจะเกิดขึ้นจริงมาดัดแปลงเป็นตัวอย่างให้แก่ผู้เรียน ได้วิเคราะห์หรืออภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและร่วมกัน

คัดสนใจเลือกแนวทางแก้ไขปัญหา หรือแนวทางการพัฒนา ซึ่งทำให้ผู้เรียน ได้ฝึกฝนทักษะการคิดและนำไปสู่การคัดสนใจแนวทางการเรียนอย่างมีเหตุผลและเสมือนผู้เรียนนำประสบการณ์จากการฝึกหัดไปใช้แก้ไขปัญหาวีชีวิต

สรุป การสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างหมายถึง วิธีการจัดการเรียนการสอน โดยผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อดีและข้อจำกัดของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่าง

สุคนธ์ สิ้นธพานนท์และคณะ (2554, หน้า170) ได้กล่าวถึงประโยชน์และข้อจำกัดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า

1) ประโยชน์ของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

ผู้เรียนมีโอกาสได้พบปัญหาต่างๆ ก่อนที่จะเกิดขึ้นในชีวิตจริง ได้วิเคราะห์สาเหตุของปัญหา พร้อมทั้งแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันจนได้ข้อสรุปแนวทางแก้ไขปัญหา จนทำให้ผู้เรียนได้มีความเข้าใจในบทเรียนแจ่มชัดขึ้น และได้แนวทางเกี่ยวกับกระบวนการคัดสนใจในการแก้ไขปัญหาในอนาคต

2) ข้อจำกัดของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กรณีตัวอย่าง

ในกรณีตัวอย่างที่นำมาให้ผู้เรียนศึกษานั้น บางครั้งไม่สามารถนำมาจากสถานการณ์จริงที่ตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ ซึ่งต้องการให้เกิดกับผู้เรียนทั้งหมด ดังนั้น ผู้สอนจึงต้องออกแบบหรือเขียนบทโยงที่จะเข้ากับเรื่องที่จะสอน นอกจากนั้น กรณีตัวอย่างบางเรื่องทำให้ผู้เรียนมองไม่เห็นความสำคัญและคิดว่าเป็นเองไกลตัว

จรัสศักดิ์ กำบ้านฝ่าย (2549, อ้างใน, <http://jerasuk.multiply.com/reviews/item/5>) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการสอน โดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ดังนี้

ข้อดี

- 1) ทำให้ผู้เรียนได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน
- 2) ผู้เรียนได้เกิดทักษะในการคิดวิเคราะห์
- 3) ผู้เรียนได้รู้จักวิธีแก้ปัญหและการคัดสนใจ
- 4) ทำให้ผู้เรียนได้เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5) ทำให้ผู้เรียนได้รู้จักรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

ข้อจำกัด

- 1) หากใช้กับกลุ่มผู้เรียนมากเกินไป ผู้เรียนก็จะแสดงออกไม่ทั่วถึง

สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ
ห้องสมุดงานวิจัย
วันที่..... 29 พ.ย. 2555
เลขทะเบียน..... 250745
เลขเรียกหนังสือ.....

2) หากผู้สอนขาดทักษะในการตั้งคำถามกระตุ้น บรรยากาศของการเรียนรู้ก็เกิดได้ยาก

3) ถ้าผู้เรียนไม่ร่วมมือ ไม่กระตือรือร้นก็จะทำให้ผลการเรียนไม่เป็นไปตามที่กำหนดไว้

ทิตนา แจมมณี (2551, หน้า 364) ได้กล่าวถึงข้อดีและข้อจำกัดของการสอนโดยใช้กรณีตัวอย่างไว้ว่า

ข้อดี

- 1) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ และการคิดแก้ไขปัญหาช่วยให้ผู้เรียนมีมุมมองที่ก้าวขึ้น
- 2) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนได้เผชิญปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานการณ์จริงและได้ฝึกแก้ปัญหาโดยไม่ต้องเสี่ยงกับผลที่เกิดขึ้น ช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะแก้ปัญหาเมื่อเผชิญปัญหานั้นในสถานการณ์จริง

3) เป็นวิธีสอนที่ช่วยให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนสูง ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และส่งเสริมการเรียนรู้จากกันและกัน

4) เป็นวิธีการสอนที่ให้ผลดีมากสำหรับกลุ่มผู้เรียนที่มีความรู้และประสบการณ์หลากหลายสาขา

ข้อจำกัด

1) หากกลุ่มผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ไม่แตกต่างกัน การเรียนรู้อาจไม่กว้างเท่าที่ควร เพราะผู้เรียนมักมีมุมมองที่คล้ายกัน

2) แม้ปัญหาและสถานการณ์จะใกล้เคียงกับความเป็นจริงแต่ก็ไม่ได้เกิดขึ้นจริงๆกับผู้เรียน ความคิดในการแก้ปัญหาจึงมักเป็นไปตามเหตุผลที่ถูกที่ควร ซึ่งอาจไม่ตรงกับกรปฏิบัติจริงได้

บทบาทหน้าที่ของครูพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนบนพื้นที่สูง

พระรณฤทธิ์ โรจนกาโร (2551, หน้า 3) กล่าวถึงบทบาทของครูพระสอนศีลธรรมบนพื้นที่สูง พอสรุปได้ใจความดังนี้

1) บทบาทในฐานะผู้สอนและชี้แนะ พระสอนศีลธรรมมีหน้าที่ในการชี้แนะ ชี้นำให้นักเรียนให้อยู่ในกรอบศีลธรรมอันดีงามของสังคมและแนะนำในสิ่งที่เป็นค่านิยมที่ดีงามของสังคม ชี้ให้เห็นถึงประโยชน์ต่อตนเองและสังคม 2) บทบาทในฐานะผู้นำ พระสงฆ์ต้องแสดงถึง

บทบาทในภาวะความเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ 3) บทบาทในฐานะช่วยเหลือ กล่าวคือมีบทบาทในการช่วยเหลือผู้คือย โอกาส เช่น คนยากจน คนพิการ ผู้ป่วย เป็นต้น นอกจากนี้ยังต้องช่วยติดต่อกับหน่วยงานราชการให้กับผู้นำชุมชน เนื่องจากผู้นำชุมชนบางคน ยังอ่านเขียนภาษาไทยไม่ได้ 4) บทบาทในฐานะที่ปรึกษา พระสอนศีลธรรมมีบทบาทในการให้คำปรึกษาผู้นำชุมชนชาวบ้านในชุมชน ทั้งเรื่องที่เป็นปัญหาทั้งทางโลกและทางธรรม

พระจรัญ จรณฺมโม (2551, หน้า 4) ได้สรุปบทบาทของพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนไว้ว่า พระสอนศีลธรรม มีหน้าที่พัฒนาบุคลากรให้เป็นคนดีของสังคมมีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย และอยู่ในกรอบวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของสังคมโดยสอนให้บุคคล งดเว้นจากการทุจริตทางกาย วาจา และประพฤติดนอย่างสุจริต ตามหลักของเบญจศีล และเบญจธรรม

พระชัยนง วรณฺมโม (2552, หน้า 5 - 6) ได้กล่าวว่า พระสอนศีลธรรมเมื่อไปฝังตัวอยู่ในชุมชนแล้ว ต้องทำงานให้สอดคล้องกับการทำงานของชุมชน โดยมีบทบาทในการทำงานดังนี้

1) บทบาทด้านการสอนในโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยกิจกรรมต่อไปนี้

- เข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนในโรงเรียน
- พัฒนาคุณธรรมจริยธรรมให้กับเด็กเยาวชน นักเรียน ตามนโยบาย

“คุณธรรมนำความรู้ คู่สถานศึกษา”

- นำหลักธรรมทางพระพุทธศาสนามาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่นักเรียน ให้สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ได้

- สอนให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจ และนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในเชิงพระพุทธศาสนาไปใช้ในชีวิตประจำวัน

- สร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาโครงการพระสอนศีลธรรมในโรงเรียนที่มุ่งเน้นความมีส่วนร่วมทุกภาคส่วน

2) บทบาทด้านกิจวัตรประจำวัน

- บิณฑบาตเป็นกิจวัตร
- นำทำวัตรสวดมนต์เย็น
- ทำอาศรมให้สะอาดร่มรื่น
- ปฏิบัติตามวินัยของสงฆ์อย่างเคร่งครัด

3) บทบาทด้านการเผยแผ่ธรรมะ

- เทศน์เสียงตามสาย

- สอนศีลธรรมในโรงเรียน
- แนะนำชาวบ้านให้รู้จักการรักษาศีล
- สร้างแกนนำชาวพุทธ
- จัดกิจกรรมเนื่องในวันสำคัญทางศาสนาและสากล

4) ด้านการศึกษาวิจัย

- ศึกษาและสื่อสารด้านภาษากับชาติพันธุ์ต่างๆที่ปฏิบัติงานได้
- ศึกษาจารีตประเพณี ศิลปะวัฒนธรรมชาติพันธุ์ต่างๆที่ปฏิบัติงานได้

5) ด้านสังคมสงเคราะห์และพัฒนา

- จัดตั้งกลุ่มและพัฒนากลุ่มต่างๆในชุมชน (เช่น กลุ่มเยาวชน แม่บ้าน

ผู้สูงอายุ เป็นต้น)

- ส่งเสริมสนับสนุนองค์กรในชุมชนให้มีความเข้มแข็ง
- คิดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆทั้งภาครัฐและเอกชน
- เป็นที่ปรึกษาในการดำเนินงานขององค์กรท้องถิ่น
- สงเคราะห์ ช่วยเหลือบุคคลที่ลำบากหรือด้อยโอกาส

กล่าวโดยสรุป พระสอนศีลธรรมบนพื้นที่สูง มีบทบาทในการทำงานอยู่ 3 ด้านหลักๆ

กล่าวคือ 1) ด้านการศึกษา คือการสอนศีลธรรมธรรมในโรงเรียน 2) ด้านการเผยแผ่ศาสนา คือเป็นผู้นำทางด้านจิตวิญญาณ 3) ด้านการสงเคราะห์ช่วยเหลือ คือ ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าวในชุมชน

เบญจศีลและเบญจธรรม

ความหมายของเบญจศีล

กระทรวงศึกษาธิการ. (2548, หน้า 67) ได้ให้ความหมายของคำว่าไว้ว่า เบญจศีล (ศีล 5) หมายถึงความประพฤติชอบทางกายและวาจา รักษากายวาจาให้เรียบร้อย การรักษาศีลตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติในการเว้นจากความชั่ว การควบคุมคนให้ตั้งอยู่ในความไม่เบียดเบียน

สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2549, หน้า 140) ได้ให้ความหมายของเบญจศีล ไว้ว่าเป็นข้อปฏิบัติสำหรับควบคุมกายวาจาให้ตั้งอยู่ในความดีงาม การรักษาศีลตามระเบียบวินัย ข้อปฏิบัติจากการเว้นจากความชั่ว ข้อปฏิบัติในการฝึกหัดกายวาจาให้ดียิ่งขึ้น ความสุจริตทางกายวาจาและอาชีพ ข้อปฏิบัติในการควบคุมคนให้ตั้งอยู่ในความ ไม่เบียดเบียน

พระราชญาณวิสุทธิและคณะ (2552, หน้า 2) ได้ให้ความหมายของเบญจศีล ว่าข้อปฏิบัติ สำหรับควบคุมความประพฤติทางกายวาจาให้ตั้งอยู่ในความ คึงามของกฤหัตถ์

สรุป เบญจศีล หมายถึง สิ่งที่พึงงดเว้นหรือกรอบในการควบคุมความประพฤติของ มนุษย์ ให้ดำรงตนอยู่ในสังคม ได้อย่างสันติสุข

อานิสงส์ของการรักษาเบญจศีล

สำนักงานงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ (อ้างใน ภูริณัฐ์ แสงทอง 2547, หน้า 10 – 12) ได้กล่าวถึงอานิสงส์ของการรักษาเบญจศีลไว้ว่า

1. การไม่ฆ่าไม่เบียดเบียนกัน (ปาณาติปาตา เวรมณี) มีอานิสงส์ดังนี้

- 1) ทำให้เป็นผู้ไม่มีภัย
- 2) ทำให้จิตใจสบายนึกถึงแต่สิ่งที่ดีงาม
- 3) ทำให้มีอายุยืน และมีสุขภาพดี
- 4) ไว้ใจกันได้ไม่ต้องหวาดระแวง
- 5) ทำให้ไม่ต้องมีความกังวลมุ่งหน้าศึกษาเล่าเรียนประกอบอาชีพการงาน

พัฒนาบ้านเมืองให้เจริญก้าวหน้า

2. การไม่ลักไม่เอาเปรียบกัน (อทินนาทานา เวรมณี) มีอานิสงส์ดังนี้

- 1) ทำให้ไว้ใจกัน อยู่กันอย่างสงบ
- 2) นอนตาหลับไม่ต้องระวังโจรผู้ร้าย
- 3) ทรัพย์สินไม่สูญหาย แต่เจริญเพิ่มพูนขึ้น
- 4) งานที่สร้างสรรค์ขึ้นได้ผลสมบูรณ์ มีคุณภาพดีทำให้การพัฒนาก้าวหน้า

3. การไม่ละเมิดสิ่งที่ผู้อื่นห่วงแหน (กาเมสุ มิจุจจาธา เวรมณี) มีอานิสงส์ดังนี้

- 1) ตนเองไม่มีศัตรู ผู้อื่นไม่ระแวง มีความไว้ใจกันอยู่อย่างสงบ
- 2) ทำให้ครอบครัวมีความสุข มีความอบอุ่น ผูกพัน และเคารพเชื่อฟังกัน
- 3) ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในเกียรติแห่งวงศ์สกุลของตนเอง
- 4) ทำให้เกิดความสามัคคี ไม่มีความสับสนในทางประเพณี

4. ไม่พูดเท็จ (มุสาวาทา เวรมณี) มีอานิสงส์ดังนี้

- 1) เป็นที่เชื่อถือเคารพรักใคร่ของคนทั่วไป
- 2) ทำให้เกิดความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และสำเร็จดี
- 3) ทำให้กิจการต่างๆดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย
- 4) ทำให้เกิดความกล้าหาญเข้มแข็งและเชื่อมั่นตนเอง

5. การไม่เสพของสิ่งเสพติดให้โทษ (สุราเมรยชชุปมาทภูจฺจนา เวรมณิ) มีอานิสงส์

- 1) ไม่บั่นทอนสุขภาพและสติปัญญา
- 2) ไม่สิ้นเปลืองทรัพย์
- 3) ไม่ก่อการทะเลาะวิวาท
- 4) ไม่ถูกชักจูงไปในทางที่ชั่วร้ายง่าย
- 5) ไม่มีภาระกังวลจิตใจโดยใช่เหตุ
- 6) ไม่เป็นที่ตั้งแห่งความไม่ประมาท
- 7) เป็นที่เคารพนับถือของคนทั่วไป

ความหมายของเบญจธรรม

สำนักพระพุทธศาสนาแห่งชาติ. (2549, หน้า 147) ได้ให้ความหมายของเบญจธรรม หรือกัลยาณธรรมไว้ว่า กุศลธรรมที่มีลักษณะเป็นความประพฤติดีงาม เป็นข้อปฏิบัติที่อุกฤษฎ์คือ สูงยิ่งกว่าศีล เป็นเครื่องอุดหนุนศีลให้่องใสคือบริสุทธิ์บริบูรณ์ยิ่งขึ้น หรือเป็นคุณธรรมที่ เกื้อกูลแก่การรักษาเบญจศีล ทำให้เบญจศีลนั้นเป็นไปได้ง่าย

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม. (2548, หน้า 128) ได้ให้ความหมายของเบญจ ธรรมไว้ว่า ธรรม 5 ประการ, ความดี 5 อย่าง ที่ควรประพฤติคู่กันกับเบญจศีล ตามลำดับข้อดังนี้ 1) เมตตากรุณา 2) สัมมาอาชีวะ 3) กามสังวร(การสำรวมระวังในกาม) 4) สัจจะ สติสัมปชัญญะ

เครือข่ายโครงการส่งเสริม คุณธรรม จริยธรรม ได้กล่าวถึงความหมาย ของเบญจธรรม ว่า (2552, อ้างใน <http://www.jariyatam.com/beginner/discipline/520-2009-10-08-07-56-09>)

เบญจกัลยาณธรรม แปลว่า ธรรมอันงาม ๕ ประการ คำว่า ธรรม หมายถึง สภาพที่ทรงหรือ ดำรงรักษาไว้ ในที่นี้หมายถึงส่วนที่ดีมี ๕ ประการคู่กับศีล ๕ เรียกว่า กัลยาณธรรม จึงมี ความหมายว่า ธรรมอันงามเป็นเครื่องบำรุงจิตใจให้ผ่องใส สร้างอหยาตฺยนิสสัยที่คิดและปรารถนา

ประยุทธ์ ปยุตโต ได้กล่าวว่า (2551, อ้างใน <http://webcache.googleusercontent.com>) เบญจธรรม หรือเรียกว่า เบญจกัลยาณธรรม หมายถึง คุณธรรมห้าประการ เป็นธรรมเกื้อกูลแก่ การรักษาเบญจศีลที่ผู้รักษาเบญจศีลมีไว้ประจำใจ

สรุปเบญจธรรม หมายถึง กุศลธรรมที่พึงประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดความดีงามต่อ ตนเองและสังคม ซึ่งควบคู่กับหลักเบญจศีล

อานิสงส์ของการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรม

วิชัย ธรรมเจริญ (อ้างใน ภูริณัฐร์ แสงทอง. 2547, หน้า 13 - 14) ได้กล่าวถึงอานิสงส์ของการปฏิบัติตามหลักเบญจธรรมไว้ว่า

1. เมตตา กรุณา มีอานิสงส์ ดังนี้

- 1) นอนหลับเป็นสุข
- 2) ตื่นก็เป็นสุข
- 3) ไม่ฝันลามก ไม่ฝันร้าย
- 4) เป็นที่รักของมนุษย์ทั้งหลาย
- 5) เป็นที่รักของอมมนุษย์ทั้งหลาย
- 6) เทวดาย่อมรักษา
- 7) ไฟ ขาพิช ศาสตร์าย่อมไม่กล้ำกลาย
- 8) จิตตั้งมั่นเป็นสมาธิเร็ว
- 9) สีสหน้าย่อมเบิกบาน
- 10) ย่อมไม่หลงตาย คือ ก่อนตายก็มีสติ
- 11) เมื่อยังไม่ตรัสรู้ย่อมเข้าถึงพรหมโลก

2. สัมมาอาชีวะ มีอานิสงส์ ดังนี้

- 1) เป็นผู้ประพฤติเป็นธรรมในกิจการ
- 2) เป็นผู้ประพฤติเป็นธรรมในบุคคล
- 3) เป็นผู้ประพฤติเป็นธรรมในวัตถุ

3) กามสังวร มีอานิสงส์ ดังนี้

- 1) เป็นผู้สันโดษด้วยภรรยาของตน
- 2) เป็นผู้ประพฤติไปตามสามี ทำสามีรักใคร่
- 3) เป็นผู้ไม่เสียชื่อเสียง

4. สัจจะ มีอานิสงส์ ดังนี้

- 1) มีความเที่ยงธรรม
- 2) มีความซื่อตรง
- 3) มีความรักภักดี
- 4) มีความกตัญญู รู้คุณผู้อื่น

5) สติ-สัมปชัญญะ มีอานิสงส์

- 1) เป็นผู้รู้จักประมาณในการบริโภค
- 2) เป็นไม่เล่นเล่อในการทำงาน
- 3) เป็นผู้มีสติสัมปชัญญะ ในการประพฤติกในการประพฤติตัว
- 4) เป็นผู้ไม่ประมาทในธรรม

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดการสอนมีวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้
 อรญา นิชรันต์ (2551) ได้ทำการวิจัยโดยการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการเรียนรู้
 สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประวัติศาสตร์เมืองอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้น
 มัธยมศึกษาปีที่ 1 กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 31 คน เครื่องมือการวิจัย
 เป็นชุดการสอนแบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องประวัติศาสตร์เมืองอุบลราชธานี ผลการวิจัยชุดการ
 สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง ประวัติศาสตร์เมือง
 อุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.23/86.13 และ
 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษาศาสนาและวัฒนธรรม เรื่อง
 ประวัติศาสตร์เมืองอุบลราชธานี สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการสอน โดยชุด
 การสอนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พัชรี หอบสูงเนิน (2551) ได้ทำการวิจัยโดยการพัฒนาชุดการสอนกลุ่มสาระการงาน
 อาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง งานประดิษฐ์ใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่ม
 ตัวอย่างนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 50 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นชุดการสอน
 เรื่องงานประดิษฐ์ใบตอง และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแบบเลือกตอบ จำนวน
 40 ข้อ ผลการวิจัยพบว่า ชุดการสอนกลุ่มสาระการงานอาชีพและเทคโนโลยี เรื่อง งาน
 ประดิษฐ์ใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.02/85.05
 และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วยชุดการสอน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทาง
 สถิติที่ระดับ .01

สุริยัน เรือนวงค์ (2552) ได้ทำการวิจัย โดยการสร้างชุดการเรียนการสอน เรื่อง การ
 ประดิษฐ์ถาดใบตอง สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มเป้าหมาย นักเรียนชั้น
 ประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 24 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นชุดการสอน เรื่องงานประดิษฐ์ถาด
 ใบตอง และแบบสังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ ผลการวิจัยพบว่า ได้ชุดการสอนที่มีลักษณะเป็น

คือประสม เรื่อง การประดิษฐ์ภาคใบทอง มีค่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 82.34 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ตั้งไว้ และมีคะแนนพฤติกรรมการเรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 82.37 อยู่ในระดับที่ ดีมาก

สุมาลี คล้ายหิรัญ (2549) ได้ทำการวิจัยการพัฒนาชุดการเรียนรู้การสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม เรื่องพระพุทธศาสนาสำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 29 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นชุดการสอน แบบอิงประสบการณ์และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับชุดการสอนแบบอิงประสบการณ์ ผลการวิจัยพบว่าชุดการเรียนรู้การสอนแบบอิงประสบการณ์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม เรื่องพระพุทธศาสนาที่พัฒนาการขึ้นทั้ง 3 หน่วย ประสบการณ์มีประสิทธิภาพ 74.31/74.45/73.00 และ 74.66/75.50 ตามลำดับเป็นไปตามเกณฑ์ 75/75 และนักเรียนมีความก้าวหน้าทางการเรียนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และนักเรียนมีความคิดเห็นกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคม เรื่องพระพุทธศาสนาประสบการณ์ในระดับเห็นด้วยมากที่สุด

อัญญาภัทร มหายนันท์ (2547) ได้ศึกษา การสร้างชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องประเพณีท้องถิ่นของเรา สำหรับช่วงชั้นที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนบ้านเป่าวิทยาคาร จังหวัดเชียงใหม่ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ เรื่องประเพณีท้องถิ่นของเรา จำนวน 1 ชุด ประกอบด้วย 4 ศูนย์ การเรียนรู้ 1 ศูนย์สำรวจ ผลการศึกษาพบว่าได้ชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้จำนวน 1 ชุด และชุดการเรียนรู้แบบศูนย์การเรียนรู้ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปเป็นแบบอย่างในการจัดการเรียนการสอนได้

จากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องข้างต้น จะช่วยให้ผู้ศึกษาได้รูปแบบ วิธีการ และแนวทางในการแสวงหาข้อคิดที่เป็นประโยชน์ ต่อการ พัฒนาชุดการเรียนรู้ โดยใช้กรณีตัวอย่างเรื่องเบญจศีล สำหรับครูพระใน โรงเรียนประถมศึกษาบนพื้นที่สูง เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูพระให้สอดคล้องกับความต้องการและบริบทของโรงเรียนบนพื้นที่สูงต่อไป